

Organizirano za rekreacijo delavcev

Vse več je ljudi, katerim je športna rekreacija postala nenadomestljiva potreba. Ne samo v prostem času, tudi na delovnih mestih, v delovnih organizacijah dobiva rekreacija delavcev čedalje večji pomen. Razgovori z delavci, ki se kot športni referenti volontersko ukvarjajo z organizacijo rekreativne dejavnosti v delovni organizaciji, kažejo, da je v Sloveniji množičnost različno zastopana, je pa občasno prisotna povsod tam, kjer delovne organizacije istih dejavnosti prirejajo sindikalna športna srečanja.

V prikaz kako je z organizacijo rekreacije ob prostem času delavcev v neki delovni organizaciji, sem izbrala DO SAP Ljubljana, v kateri je zaposlenih približno 1440 delavcev. SAP ima sedež v naši občini, kjer so občinski funkcionarji pobudniki različnih športnih ter rekreacijskih srečanj delavcev.

REKREACIJA NI LUKSUZ TEMVEČ ELEMENT ZDRAVJA, DELOVNE USPEŠNOSTI TER PRODUKTIVNOSTI DELA

S temi besedami je pričel pogovor Sandi Seibert, športni referent DO SAP Ljubljana, in nadaljeval:

»V naši delovni organizaciji je športna aktivnost živahna in usmerjena tako, da spodbuja k še večji množičnosti. Delavci se aktivno ukvarjajo z nogometom, kegljanjem, streljanjem, smučanjem ter občasno s šahom in namiznim tenisom. Telesnokulturna skupnost občine Ljubljana Moste-Polje razpisuje v okviru TRIM LIGE različna tekmovanja in mi se jih udeležujemo. Naši nogometaši in kegljači so dosegli že vidne uspehe, saj so se nogometaši uvrstili v II. ligo, kegljači pa so med 60 ekipami zasedli IV. mesto.

Takoj sva na tekmovalnem področju, kjer tekmujejo uigrane ekipe, torej najboljši. Kako je z množičnostjo, z rekreacijo vseh delavcev?

Rekreacija in treningi so skorajda eno in isto. Tekmovanje je toliko, da je rekreacija hkrati trening in delavci se radi vključujejo v tekmovanja. Omenil sem že nadvse popularno TRIM LIGO, tu je vrsta tekmovanj med delovnimi organizacijami, opozorim naj na letošnja tekmovanja v času jubilejnih obletic, na tradicionalne športne igre v tednu MLADIH MOŠČANOV,

vrsta izbirnih tekmovanj je v sami delovni organizaciji. Pred nedavnim smo priredili nogometno tekmo STARI : MLADI. Navdušenim športnikom ni bilo žal prostega časa za organizacijo te tekme.

Niste omenili sindikalnih športnih iger, ki postajajo že tradicionalne.

Vrsto let so se kot organizatorji takšnih srečanj izmenjevali SLAVNIK Koper, AVTO-PROMET Gorica, VIATOR Ljubljana in SAP Ljubljana. Nekateri pa so menili, naj bi se v to srečanje povežalo vseh enajst prometnih podjetij v Sloveniji ter delavci letališkega, železniškega in luškega prometa. Organizator te široko zastavljene akcije je medobčinski sindikat prometa in zvez. V mesecu marcu so bile v Kranjski gori zimske športne igre, na katerih so sodelovali tudi naši smučarji. Pred tem so organizirale tekmovanja telesnokulturne skupnosti občin za delavce iz podjetij v svojih občinah, sledilo je tekmovanje v okviru Ljubljane in nazadnje na ravni Slovenije. Naši smučarji so trenirali na Koblji, kjer je SAP sofinancer objektov. Pri stroških za bivanje smo tako imeli občuten popust, druge stroške pa je poravnal sindikat naše delovne organizacije.

Vso pozornost zaslužijo tudi aktivni kegljači TOZD GLOBUS, katerih ekipa je ena najboljših v Ljubljani in uspešno nastopa na različnih tekmovanjih. Kdo skrbi za redno sestajanje delavcev — športnikov, kako sledite programu tekmovanj, kako trenirate, kje imate prostore za rekreacijo?

Za tekmovanja zvezo iz obvestil ter razpisov ali pa nas nanje opozore posamezniki. Pred tekmo rekreativno tekmujejo z

ekipami iz drugih delovnih organizacij ali pa tekmujejo med seboj ekipe iz posameznih naših TOZD. Ekipo, ki zastopa naše podjetje navzven, sestavljajo seveda najboljši športniki iz vseh TOZD. Iz tekmovanj so izključeni delavci, ki trenirajo v športnih klubih.

Rekreacijo in treninge imamo na igrišču Slovana na Kodeljevem in v prostorih delovne organizacije. Kegljisce plačuje sindikat, drugi prostori so brezplačni. Tekmovalci imajo kajpak enotne drese, saj to utrjuje občutek pripadnosti podjetju.

Kako pa je pri vas s plavanjem, ki je v nekaterih delovnih organizacijah osnovna rekreacija?

Plavanje pri nas ni organizirano. Nikoli ni bilo zanj večjega zanimanja, ker je čas za to rekreacijo omejen na poletne mesece, Ljubljana pa do nedavnosti ni imela zimskega bazena.

Vprašanje osnovnih finančnih sredstev je rešeno — kako je z realizacijo finančnega proračuna?

Sindikat krije osnovne finančne izdatke, vendar je finančni proračun preskromen. Zato delavci urejajo izdatke tudi kreativno, kot npr. kegljaški klub TOZD GLOBUS. Člani kluba plačujejo članarino. Dragi so predvsem zimski športi. Tudi tu je prisotna finančna udeležba delavcev.

O počitniških domovih, ki je oddih v njih prav tako ena od oblik rekreacije, nisva govorila. Reševanju tega problema — posebno za delavce z nižjimi osebnimi dohodki bo treba posvetiti več pozornosti — finančne morda z združevanjem sredstev za gradnjo novega počitniškega doma ali z iskanjem najugodnejših možnosti, ki jih ponujata gostinstvo in turizem v turističnih krajih.

Tako je v delovni organizaciji SAP Ljubljana. Drugod je drugače. Šport delavce združuje, razvija pripadnost, krepi in plemeniti, vzgaja ter je pravica vseh. Vendar se tega ponekod ne zavedajo dovolj. Udeleženci nedavnega političnega tečaja v

Dolenjskih Toplicah so ugotovili: organiziranost športno-rekreativne dejavnosti v delovnih organizacijah še ni dosegla zaželene kakovosti. Nujno je, da se ustanovijo ustrezna športno-rekreativna društva in sekcije, ki bodo v pomoč sindikatom po podjetjih. Finančna sredstva bodo ustrezno razdeljena le takrat, ko bodo v SIS za telesno kulturo delegacije iz posameznih TOZD ustrezno zastopane, kajti le-te kreirajo politiko in program športne rekreacije v občini oziroma v republiki. V program organiziranja športnih iger delavcev se morajo vnesti nekatera stališča v zvezi z obsegom, kajti športne igre so ponekod presegle zaželene oblike, program in stroške.

MARINKA FRITZ-MIGLIČ

V JESENI TEMELJITO O TELESNI KULTURI

Med številne aktivnosti, ki nas čakajo v jeseni, sodi tudi razprava o preobrazbi in razvoju telesne kulture. Gre za to, da ocenimo, kako daleč smo pri ureditvi in razvoju telesne kulture glede na sprejete sklepe socialistične zveze in tako imenovane sklepe portoroškega seminarja, ki je v preteklem letu začrtal vsebinsko in organizacijsko osnovo za nadaljnji razvoj telesne kulture v Sloveniji.

Nosilci javne razprave pričakujejo, da bodo udeleženci kar najbolj množično spregovorili o samoupravni organiziranosti, delegatskem sistemu, splošni telesni vzgoji, profesionalnem športu, odnosu do amaterskega športa, gospodarjenju s telesnokulturnimi objekti in o drugih vprašanjih, ki so vezana na ureditve letnega in srednjeročnega razvoja telesne kulture.

Javno razpravo bodo v združenem delu vodile osnovne organizacije sindikata, v krajevnih skupnostih pa krajevne organizacije socialistične zveze. Športna društva in njihove asociacije v omenjenih sredinah pa bodo morale pripraviti svoje ocene delovanja in organiziranosti, ki bodo poleg osnovnega gradiva osnova za razpravo.

Glede na povečan interes delovnih ljudi in občanov je pričakovati, da bo javna razprava opozorila na ključna vprašanja v telesni kulturi. Sklepno oceno s predlogom stališč pa bo v začetku oktobra obravnavalo predsedstvo občinske konference SZDL.

I. K.

KAKO LETUJEMO

Grčija, Španija ali Jadran?! Marsikdo si bo privoščil, marsikdo pa tudi ne. S skrbjo za našega delavca s poprečnimi ali nizkimi osebnimi dohodki, ki bi mu po celoletnem težakem delu morali zagotoviti nekaj brezskrbnih in prijetnih dni počitka, si naše turistične agencije ne belijo glave. Šele ob pomanjkanju tujih gostov (ki jih je iz leta v leto manj) se vrata hotelov oportunistično odpro tudi za domačine. Toda kakor za koga, kajti 20-odstotno znižanje penzijskih cen še vedno ni dostopno vsakomur. Je potemtakem sploh še čudno, če se vedno manj ljudi odloča za Jadran? Tisti, ki pa se, si raje omislijo tako imenovane aktivne počitnice v šotorih ali prikolicah.

Zanimalo nas je, kako so za svoje zaposlene poskrbele delovne organizacije v naši občini, saj je znano, da v zadnjem času vse več zaposlenih letuje prek svojih delovnih organizacij. Brez kakršnegakoli načrta smo takole na slepo srečo potolefonirali nekaj referentom za družbeni standard ali ljudem, ki se ukvarjajo s to problematiko v delovnih organizacijah.

Justin Avsec, vodja splošne službe Arbo, nam je povedal, da so kupili tri prikolice s skupno trinajstimi ležišči. Organizirali so letovanje po nekaj dneh, in sicer v Lanterni pri Poreču. Cena je dostopna vsakomur, saj plača delavec za vso družino le po 30 dinarjev na dan in seveda še turistično takso. Za 50-članski kolektiv je to kar dovolj, vendar nameravajo v bližnji prihodnosti kupiti še eno prikolico. Pri letovanju namreč upoštevajo tudi svoje upokojenke.

Toplarna je postavila sedem prikolic (4 večje in 3 manjše) v različnih krajih. Dve sta v Poreču, ena je na Krku, po dve pa sta še na Rabu in v Vodich. Poleg tega imajo na Rabu na razpolago še dva prostora v počitniškem domu Elektrogospodarstva Slovenije. Prikolice postavijo v juniju in jih imajo postavljene do 10. septembra.

»Če letuje naš delavec v prikolicah, plača samo akontacijo 200 din, sicer pa plačuje samo turistično takso,« je povedal inž. Vladimir Furman, referent za družbeni standard v Toplarni. »Na Rabu je penzija 130 din; od tega plača delavec 90 din, ostalo krije Toplarna.«

Za 290-članski kolektiv to ni ravno veliko, zlasti v vrhu sezone ne, vendar želje le nekako uskladijo, ker mnogi letujejo prek delovne organizacije svojega zakonca ali pa tudi po svoje.

Totra ima tri prikolice v Poreču, dve pa na Malem Lošnju. Sabina Bau, referentka za splošne zadeve, nam je povedala, da so imeli velik naval med kolektivnim dopustom, da pa je tudi sicer precejšnje zanimanje. Za 330 zaposlenih organizirajo desetdnevne izmene na Lošnju in sedemdnevne v Poreču. Na Lošnju je cena 100 din na dan (všteta je tudi turistična taksa), v Poreču pa 90 din. Mizarstvo Moste ima za svoje zaposlene (40 jih je) na razpolago enosobno stanovanje s štirim ležišči. »Med upokojenici zaenkrat še ni pravega zanimanja,« je povedal direktor Polde Bizjan, »med zaposlenimi pa je kar precejšnje. 100 dinarjev na dan je treba odšteti za uporabo stanovanja, v to ceno pa ni všteta turistična taksa. Organizirane imamo sedemdnevne izmene, tako da lahko zaenkrat ugodimo vsem.«

V Žitu je bil naš sogovornik Milan Selan, predsednik komisije za družbeni standard. Povedal nam je, da bo po letošnjih predvidevanjih prek podjetja letovalo okoli 2500 ljudi ali okoli 550 zaposlenih. Na razpolago imajo več domov: Ukane v Bohinju s 7 sobami ali 17 ležišči, Goreljek na Pokljuki s 3 sobami ali z desetimi ležišči. Oba sta odprta vse leto. Poleti pa so vsekakor zanimanja zaposlenih bolj usmerjena v domove ob obali. V domu Milana Selana v Dramlju pri Crikvenici ima Žito 37 svojih in 140 najetih ležišč v 46 sobah. V Zatišju pri Savudriji imajo 6 svojih sob z 20

in štiri najete sobe z 10 ležišči. V Materadi pri Poreču imajo sobo s 4 ležišči, v Malem Lošnju pa 3 hišice z 12 ležišči. Skupaj ima torej Žito na razpolago 84 sob z 250 ležišči za približno 2100 zaposlenih. Cena je povsod enaka, in sicer 60 din (brez turistične takse) na osebo, v to ceno pa je vračunana tudi prehrana. Zlasti v vrhu sezone so vsi domovi polno zasedeni, prednost pa imajo delavci s šoloobveznimi otroki. Izmene so praviloma 10-dnevne, lahko pa so tudi sedem- ali 14-dnevne. Kdor letuje več kot 10 dni, plača za nadaljnje letovanje 90 din. Poleg tega ima Žito za svoje delavce organizirano tudi preventivno zdravljenje, in sicer v pred- in posezonskem obdobju. Takšne preventivno zdravljenje plača v celoti delovna organizacija. Letos bo tega deležno 75 delavcev. Tovariš Selan nam je postregel s še enim podatkom. Od 29111 možnih nočitev je bilo lani izkoriščenih 16.969 ali 65 %. Najbolj je izkoriščen Dramelj z 80 odstotki. Letos pričakujejo nekako podobne rezultate.

Izolirka ima 4 lesene hišice v Pineti pri Novem gradu, 2 prikolice v Sireni pri Novem gradu, dve pa pri Umagu. Imajo tudi počitniški dom v Bohinju, skupaj s TOZD Jesenice pa je v Izolirki približno 400 zaposlenih. Kakih 30 ležišč je torej na razpolago zaposlenim, in sicer po dokaj zmernih cenah: v Bohinju 15 din za ležišče (brez turistične takse), v Novem gradu 40 din na dan za hišico (in seveda obvezna taksa) pri Umagu pa je cena enaka kot v Novem gradu. Izmene po 10 dni so v glavnem zasedene. Poleg tega organizira Izolirka prek Jadranturista (te organizacije se naše delovne organizacije premalo poslužujejo) še preventivni oddih. Letos bo tako letovalo 40 zaposlenih. »Zanimanje je precejšnje,« je povedala korespondentka Joža Moškrič, »vendar zaenkrat lahko rečemo, da ponudba ustreza povpraševanju.«

Oglasili smo se tudi pri Jadranturistu, ki je nekaj kot počitniška skupnost občinskega sindikalnega sveta Moste skrbel za letovanja delavcev, danes posluje kot samostojna turistična organizacija. No, kljub temu, da sedaj nima več takšnega namena, prek Jadranturista še vedno letuje kakih 70 odstotkov delavcev, saj so cene za 10 do 20 odstotkov nižje kot drugod. Kot nam je povedal direktor Agič, imajo dva penziona — v Portorožu in v Crikvenici. V Portorožu 35 ležišč in v Crikvenici 34, vsako leto pa imajo v zakupu še okoli 100 ležišč. Cena v sezoni je 145 din (taksa ni všteta), otroci do sedmega leta pa

imajo od 25 do 60 odstotkov popusta. Pred sezono in po njej znaša penzija 120 din. Izmene so praviloma po 10 dni, vendar so lahko tudi sedemdnevne.

»Letos nasploh slabše kaže turizmu, kajti zanimanje je precej upadlo. Kaže, da tudi mi ne bomo polno zasedeni, saj imamo za vrh sezone prodanih le 70 postelj. Marsikaj smo skušali napraviti, da bi delovne organizacije izkoristile naše ugodnosti, vendar je zanimanje doslej pokazala le Izolirka,« pravi razočarano direktor. »Tudi odgovorni niso pokazali dovolj razumevanja za težave, ki jih imamo, tako da smo se letos združili s PK Godomim. Njihovi delavci bodo letovali zlasti zunaj sezone — od 30. septembra naprej in zlasti še pozimi, ko ni pravih poljskih opravil.«

O Jadranturistu in njegovi problematiki smo že pisali, vendar bi bilo vsekakor potrebno večkrat opozoriti na njegovo vlogo, saj uslugne ne zaostajajo dosti za hotelskimi, cene pa vsekakor precej.

In kako bodo letovali naši najmlajši? Prizadevna Vera Bajič, ki že vrsto let dela z najmlajšimi, nam je povedala, da so letos v Poreču organizirali 3 predšolske izmene, za katere se zanimajo zlasti vrtni. Vendar bi organizator rad vključil tudi čimveč tistih otrok, ki niso v vrtcih. Prvi dve izmeni sta že za nami, tretja pa bo od 20. do 30. avgusta. Za to izmeno je še dovolj prostora, zato Društvo prijateljev mladine poziva starše zlasti tistih otrok, ki niso v vrtcih, da otroke prijavijo na sedežu organizacije (DPM, Ob Ljubljani 36-a). Cene so sorazmerno ugodne, saj so najvišje 950 din, najnižje pa 360 din.

V Zambratiji so organizirali dve šoli v naravi (Sostro in Kette-Murn) v predsezonskem obdobju, po sezoni pa bosta najbrž še dve (Karel Destovnik-Kajuh in Polje). V sami sezoni so organizirane štiri izmene. Prvi dve sta polno zasedeni, za tretjo in četrto izmeno pa je še dovolj prostora. Tretja izmena bo od 27. julija do 10. avgusta, četrta pa od 10. do 24. avgusta. Cena je sorazmerno ugodna, saj znaša najvišja 1400 din, najnižja pa 200 din. V vsaki izmeni je prostora za 105 otrok.

Žal letos dnevnega letovanja ni, vendar se bodo potrudili, da bo prihodnje leto ta priljubljena oblika spet zaživel.

Tako, z rezultati bi torej bili lahko povsem zadovoljni, saj je več kot razvidno, da je od najmanjših do največjih delovnih organizacij dovolj razumevanja za potrebe delavcev. Cene v glavnem niso pretirane, zanimanje je pa tudi precejšnje. Več kot jasno je, da zaposleni oddih potrebujejo in da smo ga dolžni vsakomur tudi nuditi, saj je od tega v precejšnji meri odvisna tudi naša storilnost. Zato je več kot sama obsebnost vredna miselnost posameznih turističnih organizacij, ki jim ni bistveno počutje gostov niti ne, kdo ti gostje pravzaprav so, temveč le marke, franki, guldni pa tudi dinarji. IG

NK SLAVIJA JE KONČAL PRVENSTVO V SNL

Dileme vevških nogometašev

Končalo se je prvenstvo v slovenski nogometni ligi. Vevška Slavija je pristala na enajstem mestu. Nogometaši se sprašujejo, kako bo s tekmovanjem v sezoni 1977—78. Tekmovanja v zveznem merilu bodo pri večini športov tudi pri nogometu ostala taka kot doslej. Prehod na selekcije, katerih center naj bi bil v Mostah, je nogometašem Slavije in njenemu vodstvu preprečil resnejše delo — verjetno za daljše, če ne kar za večletno obdobje. Spremembo tekmovalnega sistema je treba zabeležiti kot delni neuspeh. Športniki in klub niso zadovoljni.

Že enajsto leto tekmuje NK Slavija v slovenski nogometni ligi in je eden najstarejših klubov v Sloveniji. Možnosti za delo niso bile vedno najboljše. Leta in leta se je klub bojeval s finančnimi paturami tudi z organizacijskimi težavami. Kljub temu je dosegel v nekaterih obdobjih zelo dobre rezultate; če upoštevamo možnosti za delo, pa te rezultate lahko ocenimo za odlične. Nedvomno imajo lepe zasluge pri tem dolgoletni trener Ljudež Perharič, kakor tudi starejši

igralci Kocjančič, Zupančič, Dimnik in drugi. Med njimi so taki, ki so zvesti klubu že od pionirskih let!

Zanimivo je, da je prvo moštvo prišlo v pravo formo šele proti koncu tekmovanja letošnje sezone. V zadnjih kolih je premagalo prvaka SNL Rudarja iz Velenja z 1:0, v Mariboru domačega Železničarja prav tako z 1:0, NK Primorje s 3:1.

Nekako srednje zadovoljen je klub z delom mladincev in pionirjev. Mladinci so v svoji skupini drugi. Z malo več sreče, v glavnem pa resnosti, bi bili lahko tudi prvi. Tako starejši kot mlajši pionirji so v svojih skupinah v sredi lestvice. Pionirjev je veliko, vendar jih klub zaradi finančnih vzrokov ne more vključiti v tekmovanja. Trenerja mlajših sta Franc Bolha in Ivo Zrimšek.

Dileme vevških nogometašev so torej upravičene, prav tako pa tudi bojazen, da bi nogometni del športnega parka v bodoče lahko ostal čedalje bolj prazen.

IVO ZRIMŠEK

PISMA BRALCEV — PISMA BRALCEV

POJASNILO K ČLANKU MATJAZA UDIRJA O USPEHU ŽENSKÉ PIONIRSKÉ OBČINSKE EKIPE V NAMIZNEM TENISU NA JUGOSLOVANSKIH PIONIRSKIH IGRAH V NOVEM MESTU

Kot funkcionar namiznoteniske zveze Slovenije tovariš Udir ne bi smel dati napačnih podatkov o sestavi in o uspehih, ki jih je dosegla ženska pionirska ekipa v Novem mestu.

Za ekipo so nastopale Irena Pene, Marta Lenarčič in Nataša Bručan. Po njegovem pisanju pionirke niso dosegle večjega uspeha in so se morale že v prvem kolu posloviti od nadaljnega tekmovanja. To pa ni res. Ekipa je dosegla izvrsten uspeh, saj je dosegla peto do osmo mesto in je izpadla šele v boju s kasnejšimi zmagovalkami z Raven (Fužinar).

V bodoče naj se pisec natančneje seznanj z rezultati in naj ne piše splošnih ocen ter neresnic.

VILKO SLUGA